

LEV TOLSTOY

ANNA
KARENİNA

I. CİLT

Çeviri: UĞUR BÜKE

LEV TOLSTOY

ANNA
KARENINA

I. CİLT

Can Klasik

Anna Karenina, Lev Tolstoy

Rusça aslından çeviren: Uğur Bücke

Anna Karenina

© 2018, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2018

8. basım: Ağustos 2020, İstanbul

Bu kitabın 8. baskısı 5 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Ayça Sezen

Editör: Mustafa Çevikdoğan

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak uygulama: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: WPC Matbaacılık San. ve Tic. A.Ş.

Osmangazi Mah. Mehmet Deniz Kopuz Cad. No.17/1

Esenyurt, İstanbul

Sertifika No: 35428

ISBN 978-975-07-3965-1

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750737510

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

LEV TOLSTOY
ANNA
KARENİNA

I. CİLT

ROMAN

Rusça aslından çeviren

Uğur Büke

♥can

Lev Tolstoy'un Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Diriliş, 1983

İvan İlyiç'in Ölümü, 1983

Hacı Murat, 2003

Kreutzer Sonat, 2003

Polikuşka, 2005

Savaş ve Barış, 2010

LEV NİKOLAYEViÇ TOLSTOY, 1828'de Rusya'da, Yasnaya Polyana'da doğdu. Toprak sahibi soylu bir ailenin oğluydu. Çocuk yaşta anne ve babasını kaybettiği için akrabaları tarafından yetiştirildi. Özel öğretmenlerden ders aldıktan sonra Kazan Üniversitesi'ne girdiyse de resmî eğitime duyduğu tepki nedeniyle 1847'de evine döndü. Topraklarını yönetmeye ve kendi kendini eğitmeye karar verdi ama çiftçilikte başarılı olamadı. Abisinin önerisiyle orduya katıldı ve Kafkaslara gönderildi. Burada *Çocukluk*, *Ergenlik* ve *Gençlik*'i yazmaya başladı. 1854'te Sivastopol'e atandı ve burada da *Sivastopol Hikayeleri*'ni yazdı. 1859'da, köylü çocuklar için açtığı okulda ilerici öğretim yöntemlerini başarıyla uyguladı. Başyapıtları olan *Savaş* ve *Barış* ile *Anna Karenina* adlı romanlarının yayımlanmasından sonra girdiği bunalımın etkisiyle yaşamın anlamına ilişkin soruların yanıtlarını aramaya başladı. Ailesinin rahat yaşamıyla inancının gerektirdiği basit yaşam arasındaki çelişkiye katlanamayan Tolstoy, 1910'da doktoruyla birlikte bir gece evini terk etti; birkaç gün sonra da ıssız bir tren istasyonunda zatürreeden öldü.

UĞUR BÜKE, 1959'da Suşehri'nde doğdu. Öğretmen Okulu'nu bitirdikten sonra AÜ Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Rus Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne girdi. 1981'de mezun olduktan sonra Türkiye'nin Sesi radyosunda Rusça spiker ve çevirmen olarak çalıştı. Askerliğinin ardından İstanbul'a yerleşerek turist rehberliği ve Sovyetler Birliği Başkonsolosluğu'nda çevirmenlik yaptı. Nikolay Gogol, Lev Tolstoy, İvan Turgenyev, Nikolay Leskov, İvan Bunin, Valentin Rasputin, Anatoli Rybakov, Yuri Bondarev, Nikolay Nekrasov, İlya Boyaşov, Svetlana Uturgauri, Olcas Süleymenov, R. Abutalıbov, E. Muradaliyeva gibi yazarların eserlerini Türkçeye kazandıran ve TYS üyesi olan BÜKE evli ve bir kız çocuk sahibi.

İntikam benimdir, ben alırım.¹

1. "Sevgili kardeşler, kimseden öç almayın; bunu Tanrı'nın gazabına bırakın. Çünkü şöyle yazılmıştır: 'Rab diyor ki, öç benimdir, ben karşılık vereceğim.'" Yeni Ahit, "Romalılar", 12:19. (Ç.N.)

BİRİNCİ BÖLÜM

I

Bütün mutlu aileler birbirine benzer, her mutsuz ailenin mutsuzluğu kendine özgüdür.

Oblonski'lerin evinde her şey altüst olmuştu. Kocasının, eskiden evlerinde çalışan Fransız mürebbiyeyle ilişkisini öğrenen evin hanımı, ona kendisiyle aynı evde yaşamak istemediğini söylemişti. Bu durum üç gündür devam ediyor ve hem eşlere hem ailenin diğer üyelerine hem de evdeki çalışanlara ıstırap veriyordu. Aile üyeleri ve evde çalışanlar, birlikte yaşamalarının hiçbir anlamı olmadığını ve herhangi bir yerde tesadüfen bir araya gelenler arasında bile, onların yani Oblonski'ler ile çalışanlarının arasındakinden daha sıkı bir ilişki olabileceğini hissediyorlardı. Kadın üç gündür odasından çıkmıyor, kocada üç gündür eve gelmiyordu. Çocuklar kaybolmuş gibi evin içinde koşturup duruyordu; İngiliz mürebbiye, kâhyayla kavga etmiş ve kendine yeni bir yer bulması için arkadaşına not göndermişti; aşçı daha dününden, öğle yemeğinden sonra ayrılmıştı; çalışanların aşçısı ve arabacı da hesaplarının kesilmesini istemişlerdi.

Tartışmadan sonraki üçüncü gün, Knyaz¹ Stepan Arkadyiç Oblonski, sosyetedeki adıyla Stiva, her zamanki saatinde yani sabah saat sekizde karısının yatak odasında değil, kendi çalışma odasındaki maroken divanda uyanı. Daha fazla uyumak istemiş gibi, iri ve bakımlı vücudunu divanın yayları üstünde döndürdü, diğer yandaki yastığa sıkıca sarıldı ve yanağını gömdü ama birden fırladı, divana oturup gözlerini açtı.

“Evet, evet, nasıldı?” diye düşündü rüyasını anımsamaya çalışarak. Evet, nasıldı? Hah! Alabin, Darmstadt’ta öğle yemeği veriyordu; hayır, Darmstadt’ta değildi, Amerikanvari bir şeydi. Ancak rüyamdaki Darmstadt, Amerika’daydı. “Evet, Alabin’in yemeği cam masalardaydı ve herkes şarkı söylüyordu: *Il mio tesoro*², hayır, *Il mio tesoro*’dan daha iyi bir şey, masada küçük sürahiler vardı ve onlar kadındı,” diye anımsadı.

Stepan Arkadyiç’in gözleri neşeyle pırıldadı ve gülümseyerek yeniden düşünceye daldı. “Evet, güzeldi, çok güzel. Söze dökemeyeceğin ve hatta açıkça düşünemeyeceğin bir sürü mükemmel şey vardı.” Çuha perdelerden birinin kenarından sızan ışık demetini fark edince

1. IX. yüzyılda ortaya çıkan şehir ve bölge beyliklerinin yöneticisi, derebeyi olan knyazlar merkezî yapılanmayla birlikte çarlığın yönetimine bağlı hale gelmişlerdir. Babadan oğula geçen knyazlık unvanı, XVIII. yüzyılda çar tarafından dağıtılan bir unvana dönüştürülmüştür. Önceleri soyluluğun da önemli olduğu bu unvan daha sonra sıradan bir görev unvanı haline gelmiştir. Bizde yapılan çevirilerde önceleri “prens” olarak algılanan knyazların hükümdar soyuyla bir ilgileri yoktur, dolayısıyla bu kişilere Türkçedeki genel anlamıyla “prens” demek mümkün değildir. Bu nedenle bu kitapta knyaz ve bağlantılı olan diğer sözcükleri, dilimize olduğu gibi geçen kont, baron, duk gibi unvanlar gibi orijinal haliyle bıraktım. Aile reisine knyaz, karısına knyaginya, bekâr kızına knyajna, bekâr oğluna ise knyajiç denmektedir. Çocuklar evlendiklerinde erkek knyaz, kız ise knyaginya olarak çağrılır. Rusçadaki büyük knyaz ve knyaginya ise çar ailesinden olanların taşıdığı bir unvandır. Bu unvan da merkezî devlet yapısı oluşturulduğunda bütün knyazlıkları bir araya getiren Moskova Büyük Knyazlığı nedeniyle kullanılmaktadır. (Ç.N.)

2. (İt.) Hazinem benim. (Ç.N.)

ayaklarını neşeyle divandan sarkıttı, karısının diktiği altın sarısı sahtiyen terlikleri arandı (geçen yılki doğum günü hediyesiydi) ve dokuz yıllık eski alışkanlıkla, yerinden kalkmadan yatak odasında sabahlığının asılı durduğu yere elini uzattı. O anda neden karısının yatak odasında değil de çalışma odasında yattığını anımsadı, yüzündeki gülümseme kayboldu, alını kırıştı.

Olanları anımsadığında, “Ah, ah, ah! Aaah!” diye iç çekti. Karısıyla kavgalarının ayrıntıları ve içinden çıkılmaz durumu bir kez daha gözünün önüne geldi. Bunların hepsinin kendi suçu olması daha çok acı veriyordu.

“Evet! Affetmeyecek ve affedemez de. İşin korkunç tarafı bunların nedeni benim, benim yüzümden ama suçsuzum. Bütün facia burada,” diye düşündü. Bu kavganın kendisi için en ağır sahnelerini umutsuzlukla anımsayarak, “Ah, ah, ah!” diye söylenip durdu.

En kötü an, elinde karısı için kocaman bir armut, neşeli ve mutlu bir halde tiyatrodan döndüğünde karısını konuk odasında göremediği o ilk dakikaydı, şaşırtıcı bir şekilde çalışma odasında da bulamamış ve sonunda onu, yatak odasında, her şeyi ortaya çıkaran o uğursuz notla görmüştü.

Her zaman kaygılı, telaşlı ve kocasının dar kafalı saydığı Dolli, elinde notla hareketsiz duruyor ve yüzünde dehşet, umutsuzluk ve öfkeyle ona bakıyordu.

“Bu ne? Bu?” diye sordu notu göstererek.

Bunları anımsadığında Stepan Arkadyiç, çoğu zaman olduğu gibi olayın kendisine değil, karısına verdiği yanıtı daha çok üzülüyordu.

O anda başına gelen şey, birdenbire oldukça yüz kırtarıcı bir durumda kalan insanların başına gelen şeyle aynıydı. Suçunun ortaya dökülmesinden sonra karısının karşısına çıktığında o duruma uygun bir yüz ifadesi takı-

namamıştı. Gücenmek, reddetmek, kendini haklı çıkarmaya çalışmak, af dilemek ya da kayıtsız kalmak yerine –ki hepsi de onun yaptığından daha iyi olurdu– yüzüne kesinlikle istemeden (“Beynin bir refleksi!” diyordu, fizyolojiye meraklı Stepan Arkadyiç) o bildik, iyi ve dolayısıyla aptal gülümsemesi yayıldı.

Bu aptalca gülümsemeyi affedemiyordu. Bu gülümsemeyi gören Dolli sanki fiziki bir acı hissetmiş gibi irkildi, ona özgü parlamasıyla ağır sözler söyleyerek patladı ve odadan çıktı. O andan sonra da kocasını görmek istemedi.

“Bütün suç o aptal gülümsemede!” diye düşünüyordu Stepan Arkadyiç.

“Ama ne yapmalı? Ne yapmalı?” diye sordu kendine umutsuzca, ne var ki bir yanıt bulamadı.

II

Stepan Arkadyiç kendine karşı dürüst bir insandı. Kendini aldatmaz ve yaptığından pişman olduğuna inandırmaya çalışmazdı. Bundan altı yıl evvel karısını ilk kez aldattığında hissettiği pişmanlığı artık hissetmesi mümkün değildi. Şimdi de otuz dört yaşında, yakışıklı, şıpsevdi biri olarak beşi sağ, ikisi ölmüş evlatlarının annesine, topu topu kendinden bir yaş küçük karısına âşık olmadığına pişmanlık duymuyordu. Tek pişmanlığı, karısından bütün bunları daha iyi saklayamamış olmasıydı. Ama durumunun ağırlığını hissediyor ve karısına, çocuklarına ve kendine acıyordu. Bu haberin onu bu kadar etkileyeceğini bilse belki günahlarını karısından daha iyi saklayabilirdi. Bu sorunu hiç düşünmediği ortadaydı ama ona sa-

dık olmadığını karısının çoktandır bildiğini pek net olmasa da tahmin ediyor ve açıkçası pek de umursamıyordu. Hatta zayıflamış, yaşlanmaya yüz tutmuş ve artık güzelliğini yitirmiş, hiçbir çekiciliği kalmamış, yalnızca iyi bir anne olan karısının, adaletli olmak adına ona hoşgörü göstermesi gerektiğini bile düşünüyordu. Tam tersi olmuştu.

Stepan Arkadyiç, “Ah, ne korkunç! Ah, ah, ah! Korkunç! diye kendi kendine yineliyor ve başka bir şey bulamıyordu. Bunlar olmadan önce her şey ne kadar iyiydi, ne güzel yaşıyorduk! Halinden memnun, çocuklarla mutluydu, ben de ona hiç karışmıyor ve tam istediği gibi çocuklarla ve ev işleriyle uğraşmasına destek oluyordum. Doğru, ‘onun’ eski mürebbiyemiz olması hoş değil. Hiç değil! Mürebbiyeye kur yapmanın adı ve alçakça bir yanı var. Ama ne mürebbiye! (Matmazel Roland’ın çapkın kara gözlerini ve gülüşünü heyecanla anımsadı.) Ama bizim evde çalışırken hiçbir şey yapmadım ki. En kötüsü de, onun artık... Nasıl da planlanmış gibi oldu her şey! Ah, ah, Ahh! Ne yapmalı şimdi?”

Hayatın kendisinin bu tür zor ve aşılmaz sorulara verdiği genel yanıttan başka bir yanıt yoktu. Bu yanıt da günün gereklerine göre yaşamak, yani unutmaktı. Uykuya dalıp unutmak artık mümkün değildi, en azından geceye kadar, sürahi kadınların söylediği o şarkıya dönmek imkânsızdı, geriye yaşamın düşlerine dalarak unutmak kalıyordu.

Kendi kendine, “Bakalım neler olacak...” diyen Stepan Arkadyiç kalkıp astarı mavi ipekli gri sabahlığını giydi, ellerini ensesinde birleştirdi, geniş göğüs kafesini bolca havayla doldurup tombul gövdesini rahatlıkla taşıyan dışa dönük ayaklarının alışıktaki ve çevik adımlarıyla pence-reye gitti, perdeyi kaldırıp zili hızlı hızlı çaldı. Zil sesiyle birlikte yaşlı dostu uşak Matvey, elinde giysiler, çizme ve bir telgrafla içeri girdi. Matvey’in hemen ardından da tıraş takımıyla berber geldi.

Telgrafi alıp aynanın karşısına geçen Stepan Arkadyiç, “Dairenden evrak var mı?” diye sordu.

“Masanın üzerinde,” diye yanıtlayan Matvey ilgi ve soru dolu bir bakışla beyine baktı, biraz bekleyip kurnaz bir gülümsemeyle ekledi:

“Araba sahibi birini yollamış.”

Stepan Arkadyiç hiç yanıt vermedi, yalnızca aynadan Matvey’e bakmakla yetindi. Aynada buluşan bakışlarından birbirlerini anladıkları belli oluyordu. Stepan Arkadyiç’in bakışı sanki, “Bunu niye söylüyorsun? Bilmiyor musun?” diye sorar gibiydi.

Ellerini ceketinin cebine sokan Matvey bir adım geride, hiç konuşmadan, yüzü iyilik dolu, hafifçe gülümseyerek beyine bakıyordu. “Öbür pazar gelmesini ve o zamana kadar sizi de kendilerini de boşuna yormamalarını söyledim,” dedi, cümleyi önceden hazırladığı belli oluyordu.

Stepan Arkadyiç, Matvey’in şaka yapmak ve dikkat çekmek istediğini anlamıştı. Telgrafi açtı, her zamanki gibi yanlış yazılmış sözcüklerin yerine doğrularını koymaya çalışarak okudu ve yüzü aydınlandı.

Uzun, kıvrıkcık favorilerinin arasından pembe bir yol açan berberin tombul ve parlak elini bir anlığına durdurup, “Matvey, kız kardeşim Anna Arkadyevna yarın geliyor,” dedi.

Matvey aynı bey gibi kendisinin de bu ziyaretin anlamını bildiğini, yani Stepan Arkadyiç’in sevgili kız kardeşi Anna Arkadyevna’nın karıkocanın barışmasına yardımcı olabileceğini anlatmak istercesine, “Tanrı’ya şükür,” dedikten sonra ekledi: “Yalnız mı eşiyile mi?”

Tam bu sırada berber üstdudağını tıraş ettiğinden Stepan Arkadyiç yanıt veremedi, bir parmağını havaya kaldırdı.

“Demek yalnız. Yukarıyı mı hazırlatayım?”

“Darya Aleksandrovna’ya haber ver, nereyi söylerse.”

“Darya Aleksandrovna’ya mı?” diye yineledi kuşkuyla Matvey.

“Evet, söyle. Telgrafı da al, ne söylediğini de bana haber ver.”

“Şansınızı deniyorsunuz,” diye düşünen Matvey, “Emredersiniz,” dedi yalnızca.

Matvey elinde telgraf, gıcırdayan çizmeleriyle yavaş adımlar atarak geri döndüğünde Stepan Arkadyiç artık yıkanmış, taranmış, giyinmeye hazırlanıyordu. Berber odada yoktu.

“Darya Aleksandrovna evi terk edeceklerini size iletmemi emrettiler. Nasıl isterlerse öyle yapsınlar diyor,” dedi.

Yalnızca gözleriyle gülen Matvey ellerini ceplerine soktu, başını yana eğerek gözlerini beyine dikti.

Stepan Arkadyiç susuyordu. Sonra güzel yüzünde iyi ama biraz acıklı bir gülümseme belirdi.

“Eee? Matvey?” dedi başını sallayarak.

“Önemli değil efendim, düzelir,” dedi Matvey.

“Düzelir mi?”

“Tabii ki efendim.”

“Öyle mi düşünüyorsun? Hey, kim var orada?” diye sordu Stepan Arkadyiç, kapının arkasında bir kadın elbisesi hışırtısı duymuştu.

Net ve tatlı bir kadın sesi, “Benim efendim,” dedi ve dadı Matryona Filimovna’nın çiçekbozuğu sert yüzü kapıdan göründü.

“Ne var Matryoşa?” diye sordu Stepan Arkadyiç kapıya doğru yürüyerek.

Stepan Arkadyiç karısına karşı tamamen suçlu olmasına ve hatta bunu kendisinin de kabul etmesine karşın evdeki herkes, Darya Aleksandrovna’nın en yakın arkadaşı dadı da dahil herkes onun tarafındaydı.

“Ne var?” diye sordu bezgin bir sesle.

“Yanına gidin, efendim, bir kez daha af dileyin. Belki Tanrı yardım eder. Çok acı çekiyorlar, bakmak bile acı veriyor, hem evdeki işler de altüst oldu. Çocuklara acı-mak gerek, efendim. Af dileyin. Ne yaparsın! Göz dışarı-da olunca...”

“Kabul etmez ki...”

“Bir deneyin. Tanrı bağışlayıcıdır, Tanrı’ya dua edin efendim, dua edin.”

Stepan Arkadyiç birden kıpkırmızı kesildi, “İyi, ta-mam, git artık!” dedikten sonra Matvey’e hitaben, “Hadi, yeter, giyineyim,” diyerek üstündeki sabahlığı sert bir ha-reketle attı.

Matvey çoktan, kıvrıp hazırladığı gömleği elinde tu-tuyor, üstündeki görünmeyen bir şeyleri üflüyordu ve sonra belirgin bir memnuniyetle beyinin bakımlı vücudu-na geçirdi.

III

Giyinen Stepan Arkadyiç üstüne başına koku sıktı, gömleğinin kolunu düzeltti, alışkın hareketlerle cepleri-ne sigarasını, cüzdanını, kibriti, çift zincirli ve madalyon-lu saatini sokuşturdu, mendilini silkeleyip yaşadığı kötü deneyime karşın kendini temiz, hoş kokulu, sağlıklı ve fiziki olarak neşeli hissederek odadan çıktı; her adımında hafiften sallanarak kahvesinin, kahvenin yanında mek-tuplarının ve evraklarının beklediği yemek odasına geçti.

Mektupları okudu. Karısının topraklarındaki orma-nı satın almak isteyen tüccardan gelen mektup hiç hoş değildi. Ormanın satılması gerekiyordu ama şimdi, karı-sıyla barışana dek bu konudan söz edilemezdi. En kötü-

sü de karısıyla barışma işine para konusunun bulaşması olacaktı. Maddi çıkarını düşünerek ormanı satması için karısıyla arasını düzeltme düşüncesi ağırlığına gidiyordu.

Stepan Arkadyiç mektubu okuduktan sonra daireden gelen evrakları şöyle bir gözden geçirdi, büyük bir kalemle bazı notlar yazdı ve işleri bir kenara bırakarak kahvesini aldı, kahveden sonra daha neredeyse mürekkebi kurumamış gazetesini açıp okumaya başladı.

Stepan Arkadyiç, aşırıya kaçmayan, çoğunluğun desteklediği liberal bir gazete alır ve okurdu. Ne bilim ne sanat ne de politika onu ilgilendirmesine karşın, bu konularda çoğunluğun ve gazetesinin görüşlerini katı biçimde destekler; ancak çoğunluk bu görüşleri değiştirirse o da değiştirirdi, daha doğrusu bu görüşler o fark etmeden, kafasında kendiliğinden değişirlerdi.

Stepan Arkadyiç ne bir görüş ne de bir eğilim seçerdi; onlar, bu görüş ve eğilimler kendiliklerinden onun beynine gelir yerleşirlerdi; tıpkı şapka ya da ceket alırken seçmeden getirilenleri alması gibi. Belirli bir seviyedeki toplumda yaşayan biri olarak, gerektiğinde kullanması için genellikle olgunluk yıllarında gelişen birtakım düşüncelere sahip olması ise şapka sahibi olması gibi bir şeydi. Çevresindeki birçok kişinin desteklediği muhafazakâr görüşe karşı liberal eğilimde olmasının bir nedeni varsa, bu onun liberal eğilimi daha akılcı bulduğundan değil bu görüşlerin yaşam tarzına daha uygun olmasındandı. Liberal Parti, Rusya'da her şeyin kötü olduğunu söylüyordu, gerçekten de Stepan Arkadyiç'in haddinden fazla borcu vardı ve para kesinlikle yetmiyordu. Liberal Parti, evliliğin artık ömrünü tükettiğini ve yeniden yapılandırılması gerektiğini söylüyordu, gerçekten de aile yaşamı Stepan Arkadyiç'i pek mutlu edemiyor ve onu kendi doğasının aksine yalan söylemek ve rol yapmak zorunda

bırakıyordu. Liberal Parti, dinin halkın barbar kesimi için yalnızca bir dizgin olduğunu söylüyor, daha doğrusu ima ediyordu ve gerçekten de kısa dualarda bile Stepan Arkadyiç'in ayaklarına ağırı iniyor ve bu dünyada yaşamak yeterince güzelken öbür dünyayla ilgili bütün bu korkunç ve cafcıflı lafları anlayamıyordu. Bütün bunların yanında şaka yapmayı seven Stepan Arkadyiç, karşısında soyuyla övünen biri olunca, Rürüklerde¹ kalmamasını ve kaynağına yani maymuna kadar inmesini söyleyerek aklı başındaki insanı bile şaşırtmaktan zevk alırdı. Dolayısıyla liberal eğilim, Stepan Arkadyiç için bir alışkanlık olmuştu; gazetesini, yemekten sonra içtiği puronun kafasında yarattığı hafif keyfi sever gibi seviyordu. Günümüzde radikalizmin bütün muhafazakâr elementleri yutmakla tehdit ettiğine ve hükümetin çok başlı devrim yılanının başını ezmek için önlem alması gerektiğine dair boşuna feryat figan edildiğini, tam tersine, "Bize göre tehlike küçük devrim yılanında değil, gelişmeyi frenleyen gelenekselcilik inadında yatmaktadır," gibi şeylerin yazıldığı başmakaleyi okudu. Finans konusunda, Bentham ve Mill'den² söz eden ve bakanlığa inceden inceye dokundurman başka bir makale daha okudu. Her türlü dokundurmanın, kimin, kime ve ne amaçla yapıldığını kendine özgü hızlı kavrayışıyla hemen anlar ve bundan her zaman büyük bir keyif alırdı. Ama bugün, Matryona Filimonovna'nın öğütlerinin ve evde işlerin yolunda gitmediği hakkındaki sözlerinin aklına gelmesiyle bu keyfin tadını pek çıkaramadı. Kont Beist'in, öğrenildiğine göre Wiesbaden'e geçtiği, saçların kırlaşma sorununun çözü-

1. Rürük (830-879): Rusya'nın kuruluşu kabul edilen Novgrad Knyazlığını kuran hükümdar. (Ç.N.)

2. Jeremy Bentham (1748-1832) ve John Stuart Mill (1806-1873): Faydacılık kuramını geliştiren düşünürler. (Ç.N.)

düğü hakkında ve binek arabası satışı ve genç birinin teklifiyle ilgili bir şeyler daha okudu ama bu haberler artık eskiden olduğu gibi dingin ve alaycı bir keyif vermiyordu. Gazeteyle birlikte ikinci fincan kahveyi ve yağ sürdüğü bir kalacı¹ bitirip kalktı, yeleşinden kalaç kırıntılarını silkeledi ve geniş göğsünü şişirip memnuniyetle gülümsedi, bu gülümsemenin nedeni ruhunda hoş bir şeylerin varlığı değil, sindirim sisteminin iyi çalışmasıydı.

Ama bu mutlu gülümseyiş ona yeniden her şeyi anımsattı ve yeniden düşüncelere gömüldü.

Kapının ardından iki çocuk sesi (Stepan Arkadyiç küçük oğlu Grişa ile büyük kızı Tanya'nın sesini tanıdı) duyuldu. Bir şey taşıyorlardı ve düşürmüşlerdi.

“Sana çatıya kimseyi almayalım, dedim, hadi şimdi topla!” diye bağırdı kız İngilizce.

“Her şey birbirine karıştı,” diye düşündü Stepan Arkadyiç. “İşte çocuklar başıboş.” Kapıya gidip çocukları çağırdı. Tren yaptıkları çekmeceyi atıp babalarının yanına geldiler.

Babanın sevgilisi küçük kız, hiç çekinmeden koşup babasına sarıldı ve her zaman yaptığı gibi, favorilerinden yayılan tanıdık parfüm kokusundan keyif alarak babasının boynuna asılı kaldı. Babasının şefkatle parlayan ve eğilmekten kıpkırmızı kesilen yüzüne bir öpücük daha kondurup ellerini çözdü ve tam geriye çekilecekken babası yakaladı...

“Annen nasıl?” diye sordu kızının pürüzsüz, güzel boynunu okşarken. Selamlaşan küçük oğluna da gülümseyerek, “Merhaba,” dedi.

Oğlanı daha az sevdiğinin bilincindeydi ama her zaman eşit davranmaya çalışıyordu, ne var ki oğlan bunu

1. Birinci sınıf buğday unundan yuvarlak, örgü ya da asma kilit şeklinde yapılan küçük ekme. (Ç.N.)

hissediyordu ve babasının soğuk gülümsemesine gülümseyerek karşılık vermedi.

“Annem mi? Kalktı,” dedi kız.

Stepan Arkadyiç iç çekti. “Demek yine bütün gece uyumamış,” diye düşündü.

“Neşesi yerinde mi?”

Küçük kız babasıyla annesinin arasında bir kavga olduğunu, dolayısıyla annesinin neşeli olamayacağını, babasının da bunu pekâlâ bildiğini ve bu konuyu böyle kolayca sorarak numara yaptığını biliyordu. Küçük kızın, babası adına yüzü kızardı. Durumu anlar anlamaz babası da kıpkırmızı kesildi.

“Bilmiyorum,” dedi kız. “Ders çalışmayın, Miss Hoo-le’le büyükannenize gidin, dedi.”

“Hadi, git, Tançuroçka’m benim. Ha, dur bakayım,” dedi ve kızı yine durdurarak sevimli elini okşadı.

Dün şöminenin üstüne koyduğu şekerleme kutusundan, kızın sevdiği çikolatalı ve fondanlı iki tane şeker alıp kıza verdi.

“Grişa’ya mı?” diye sordu çikolatalıyı göstererek.

“Evet, evet,” dedi ve kızın omzunu bir kez daha okşayarak saçlarının dibinden ve boynundan öpüp bıraktı.

“Araba hazır,” dedi Matvey. “Bir de ricacı geldi,” diye ekledi.

“Çok mu oldu gelesi?” diye sordu Stepan Arkadyiç.

“Yarım saatçik.”

“Kaç kere söyledim, hemen haber ver diye!”

Matvey kızılması zor, dostça kaba bir ses tonuyla:

“Kahvenizi rahat rahat için istedim.”

“Hadi, çabuk çağır!” dedi Oblonski sıkıntıyla yüzünü buruşturarak.

Üsteğmen Kalinin’in karısı olan ricacı, olmayacak ve hatta akıldışı bir şey istiyordu; ama Stepan Arkadyiç alış-

kanlığı gereği kadını oturttu, hiç lafını kesmeden dinledi, kime ve nasıl başvuracağına dair ayrıntılı tavsiyede bulundu, hatta kadına yardımcı olabilecek adama hitaben iri harfli, yatık, güzel ve düzgün elyazısıyla derli toplu bir not bile yazdı. Stepan Arkadyiç, steğmenin karısını yolladıktan sonra şapkasını aldı ve bir şey unutup unutmadığını düşünerek durdu. Unutmak istediği tek şeyden, yani karısından başka hiçbir şey unutmamıştı.

“Ah evet!” Başını ne eğdi, güzel yüzü de sıkıntılı bir hal aldı. “Uğramalı mı uğramamalı mı?” diye sordu içinden. İçindeki ses uğramaya gerek olmadığını, bunun ikiyüzlülükten başka bir anlama gelmeyeceğini, ilişkilerini düzeltmenin olanaksız olduğunu çünkü karısını yeniden çekici ve arzu uyandıracak biri ya da kendisini artık aşık olmayacak yaşlı biri yapmanın olanaksız olduğunu söylüyordu. Artık ikiyüzlülük ve yalandan başka bir şey ortaya çıkamazdı, bunlar da onun doğasına aykırıydı.

“Ancak bir gün gerekecek, hep böyle süremez ya,” dedi kendi kendine cesaret vermeye çalışarak. Gğsn şişirdi, bir sigara yaktı, iki nefes çekip deniz kabuğundan kllğe bıraktı ve hızlı adımlarla kasvetli konuk odasından çıkıp diğer kapıyı, karısının yatak odasının kapısını açtı.

IV

Bir zamanlar sık ve güzel olan ama artık seyrelen örülü saçlarını ensesinde toplayan Darya Aleksandrovna üstünde bir bluz, kmş avurtları, zayıf yüzü ve yüzünün zayıflığında daha büyük görünen endişeli gözleriyle odanın her yanına dağılan eşyaların arasında, içinden bir şeyler ayırdığı aık şifonyerin önünde duruyordu. Kocası-

nın ayak seslerini duyunca yaptığı işi bıraktı, yüzüne sert ve nefret dolu bir ifade vermeye çalışarak kapıya baktı. Kocasından ve aralarında geçecek görüşmeden korktuğunu hissediyordu. Üç gün içinde on kez yapmaya kalktığı işi yapmaya yani annesine götüreceği kendi ve çocuklarının eşyalarını ayırmaya çalışıyordu ama yine kararsız kalmıştı. Şimdi de, önceki seferlerde olduğu gibi, bunun böyle kalmaması gerektiğini, kocasını cezalandıracak, rezil edecek, kendisine yaşattığı acının hiç değilse daha azıyla öç alacak bir şeyler yapması gerektiğini söyleyip duruyordu kendi kendine. Kocasını terk edeceğini de söyleyip duruyordu ama bunun olanaksız olduğunu hissediyordu. Olanaksızdı çünkü hâlâ onu kocası olarak görmekten ve sevmekten vazgeçmemişti. Bundan başka, burada beş çocuğa zar zor bakabilirken gideceği yerde çocukların durumu daha da kötüleşecekti. Üstelik bu üç günde, et suyuna aptalca bir çorba yedirdikleri için küçük oğlan hastalanmıştı ve diğerleri de dün neredeyse hiçbir şey yememişlerdi. Gitmesinin mümkün olmadığını hissediyor ama kendini kandırarak yine de eşyaları ayırıyor ve gidecekmiş gibi yapıyordu.

Kocasını görünce bir şeyler arıyormuş gibi elini şifonyere soktu ve kocası ancak yanına yaklaşınca ona baktı. Ama sert ve kararlı bir ifade vermeye çalıştığı yüzünden kaybolmuşluk ve acı okunuyordu.

“Dolli,” dedi hafif ve çekingen bir sesle. Başını omuzlarına gömdü, uysal ve acıklı bir ifade vermek istedi ama yine de sağlık ve dinginlik akıyordu yüzünden.

Kadın onun bu sağlık ve dinginlik akan vücudunu hızlıca tepeden turnağa şöyle bir süzdü. “Evet, mutlu ve memnun!” diye düşündü. “Ya ben! Ya şu herkesin sevdiği ve övdüğü itici iyiliği, nefret ediyorum onun bu iyiliğinden!” Solgun ve sinirli yüzünün sağ tarafındaki yanak kasları gerildi ve dudakları büzüldü.

"Ne yapalım?" dedi kendi kendine, kararlı bir şekilde. "Bu ne demek? Bu meseleye dosdoğru yaklaşımdan korkuyor muyum? Ne yani? Bu genç subayla aramızda, diğer tanıdıklarımla ilişkimden başka bir ilişki mi var, böyle bir şey olabilir mi?" Küçümsercesine gülmüştü ve yeniden kitabı aldı ama artık okuduğunu kesinlikle anlamıyordu. Kitap açacağını cama tuttu, sonra onun pürüzsüz, soğuk yüzeyini yanına koydu ve onu nedensizce saran ani bir mutlulukla neredeyse duyulacak şekilde güldü. Sinirlerinin iki çivi arasında gerdirilen bir tel gibi gittikçe daha çok gerildiğini hissediyordu.

Anna Karenina, tüm dünyada roman denince ilk akla gelen iki-üç kitaptan biri. Tolstoy'un eşsiz bir gözlem gücüyle Moskova ve Petersburg soylu yaşamına odaklandığı eser, 19. yüzyıl Rusya gerçekliği ve önemli toplumsal sentezlerle örülmüştür. Aynı zamanda aşka ve ilişkilere dair yazılmış belki de en başarılı roman olan Anna Karenina'da Tolstoy, zengin karakter ağıyla dönemin insan haritasını çıkarıyor.

#dünyaklasikleri #rusklasikleri #başyapıt #rusya #toplumsaldağalanma
#aşk #ihanet #ezberbozma #ahlaksınava

Kapak resmi: Mihály Zichy

 can

canyayinlari.com | f | | canyayinlari

roman

ISBN: 978-975-07-7396-5

9 789750 739651